

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Pedagogische eenheid	PE: M.S.G.O. en K.A. Brasschaat 40469 - 40485
Instellingsnummer	40469
Instelling	K.A.
directeur	Wilfried BRACKEVA
adres	Augustijnslei 54 2930 BRASSCHAAT
telefoon	03-651.59.90
fax	03-653.31.08
e-mail	ka.brasschaat@sgr3.be
website/URL	http://www.kabrasschaat.be
Inrichtende macht/Bestuur	Het Gemeenschapsonderwijs 960104
adres	Emile Jacqmainlaan Alhambragebouw 20 1000 BRUSSEL-STAD
Overkoepelende structuur	SG AGORA 111724
Tijdstip doorlichting	van 16 maart 2009 tot 19 maart 2009
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Vinciane Vanderheyde
Teamleden	Jo Coeman
	Marjan Meulewaeter
	Herman Ros
	Vera Timmers
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Andere deskundige die niet tot de inspectie behoort	nihil
Datum van bespreking met de directie/coördinatie	3 april 2009

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	Vakken en /of studierichtingen in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	6
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	6
4	KWALITEITSPROFIEL	7
5	RESULTATEN	9
5.1	(Leer)prestaties	9
5.2	Schoolloopbaan	15
5.3	Outcomes	15
5.4	Tevredenheid	15
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	16
6.1	Algemeen	16
6.2	Personeel	16
6.3	Logistiek	17
6.4	Onderwijskundig	17
7	STERKTES EN ZWAKTES	22
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	22
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	22
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	22
8	ADVIES	23
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	24

1 INLEIDING

Van 16 maart 2009 tot 19 maart 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op de naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- Stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar.
- Groot aantal leerlingen met leerachterstand.
- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie vakken/studierichtingen en de procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting. De geselecteerde items zijn aangeduid met 'J'.

3.1 Vakken en /of studierichtingen in de focus

40469 - K.A. te Brasschaat

VOET/ VOOD	J
------------	---

VAKKEN BASISVORMING

DL-f

Aardrijkskunde	
Biologie	
Chemie	
Engels	J
Frans	J
Fysica	J
Geschiedenis	
Lichamelijke opvoeding	
Maatschappelijke vorming	
Muzikale opvoeding	
Natuurwetenschappen	
Nederlands	
Nederlands voor nieuwkomers	
Plastische opvoeding	
Project algemene vakken	
Technologische opvoeding	
Wiskunde	

Aanbod per graad, onderwijsvorm, studiegebied en studierichting

DL-f

2e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Economie	
2e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Grieks-Latijn	
2e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Humane wetenschappen	J
2e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Latijn	
2e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Wetenschappen	J
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Economie-moderne talen	J
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Economie-wiskunde	
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Grieks-Latijn	
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Humane wetenschappen	J
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Latijn-moderne talen	J
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Latijn-wetenschappen	J
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Latijn-wiskunde	
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Moderne talen-wetenschappen	J
3e graad ASO Algemeen secundair onderwijs	Wetenschappen-wiskunde	J

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Algemeen	
Leiderschap	
Visie	
Besluitvorming	
Kwaliteitszorg	
Zelfevaluatie	
Kwaliteitssysteem	
Personeel	
Personeelsbeheer	
Personeelsorganisatie	
Evaluatiesysteem	
Professionalisering	
Aanvangsbegeleiding	
Deskundigheidsbevordering	X
Logistiek	
Materieel beheer	
Financiële middelen	
Kostenbeheersing lln/ curs	
Uitrusting	
Infrastructuur	
Welzijn	
Veiligheid	
Gezondheid en hygiëne	
Milieu	
Werken/ stages	
Onderwijskundig	
Curriculum	
Onderwijsaanbod	
Onderwijsorganisatie	
Begeleiding	
Afstemming andere partners	
Leerbegeleiding	X
Loopbaanbegeleiding	X
Socio-emotionele begeleiding	
Evaluatie	
Evaluatiepraktijk	X
Rapporteringspraktijk	X

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

Output	
Schoolloopbaan	
Rendement	
Toegang tot onderwijs	
Outcomes	
Vervolgonderwijs	
Aansluiting arbeidsmarkt	
Tevredenheid	
Leerlingen	
Personeel	
Partners	

4 KWALITEITSPROFIEL

De school legt wisselende resultaten voor. Er is een degelijke beleidsmatige aansturing van de onderwijsprocessen, waarvoor een visie en een kader werden ontwikkeld. In de implementatie van de uitgetekende beleidslijnen ligt echter nog een belangrijke groeimarge. In het algemeen dringt zich een grondigere beleidsmatige opvolging van de vakgroepen op.

De toegang tot onderwijs wordt gewaarborgd: de school staat open voor alle leerlingen. Afwezigheden worden nauwkeurig opgevolgd. Leerlingen komen doorgaans graag naar school.

De leerprestaties vertonen een uiteenlopend beeld met een voldoende en zwakke leerplanrealisatie, zoals blijkt uit de conclusies met betrekking tot de vakken die in de doorlichtingsfocus zijn opgenomen (Hoofdstuk 5). Voor Technologische opvoeding in de eerste graad en voor Engels, Frans en Fysica in de derde graad, is de leerplanrealisatie onvoldoende. In het algemeen is er een tendens in vele vakgroepen om de cognitieve component van de leerplannen sterk te benadrukken. Dit gaat dan soms ten koste van een meer vaardigheidsgerichte en inzichtelijke onderwijspraktijk. Toch zijn er in alle graden ook een aantal goede voorbeelden van verwerkingsopdrachten, waarbij leerlingen toepassingsgericht handelen en hierbij ook competent worden in het zelfstandig leren.

De vakoverschrijdende eindtermen worden vooral nagestreefd in een aantal projecten en extracurriculaire activiteiten (bijv. geïntegreerde werkperiodes, projectwerk over kunst en milieu,...), waardoor leerlingen een bredere vorming krijgen. De school heeft echter nog geen visie ontwikkeld noch een concrete planning uitgewerkt om gericht de vakoverschrijdende eindtermen na te streven.

Het schoolrendement is uiteenlopend. In de eerste graad ligt het aantal B-attesten iets hoger dan gemiddeld in Vlaanderen. De school gaat echter verantwoordelijk om met de heroriëntering van de leerlingen tijdens of na de eerste graad naar een basisoptie of studierichting waar hun talenten beter tot uiting komen. Ze slaagt in haar maatschappelijke opdracht om een open eerste graad aan te bieden. Op basis van de cijfergegevens van 2007-2008 werd vastgesteld dat er in de tweede en de derde graad heel wat C-attesten zijn, in het bijzonder in de tweede graad van de studierichting Humane Wetenschappen. Dit resulteert in een vrij hoog aantal zittenblijvers en soms in een onvoldoende doordachte leerlingensoriëntering. De schoolse achterstand werd sinds 2001 sterk teruggedrongen, maar ligt nog steeds hoger dan gemiddeld in Vlaanderen. Ongeveer de helft van deze achterstand wordt door de leerlingen opgelopen tijdens de tweede en de derde graad. Over de resultaten in het hoger onderwijs zijn te weinig gegevens beschikbaar om ze te relateren aan de onderwijskwaliteit op school.

Om het schoolrendement en de leerlingensoriëntering te optimaliseren, zijn bijstellingen nodig in de evaluatie- en deliberatiepraktijk. Het gebrek aan leerplangerichtheid in de vakken gaat in het algemeen gepaard met een onvoldoende afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen. Op die manier krijgt de school voor sommige vakken geen correct beeld van de prestaties van de leerlingen. Bij deliberaties kan dit leiden tot een oriëntering die niet strookt met de mogelijkheden van de leerling. De school gunt de leerlingen vooralsnog een tweede kans door herexamens te geven, maar zij respecteert hier onvoldoende de voorziene beleidsruimte. De regelgeving stelt immers dat de uitgestelde beslissingen moeten beperkt blijven tot uitzonderlijke gevallen.

Sinds de vorige doorlichtingsperiode zijn er beleidsmatig een aantal initiatieven genomen om de leerbegeleiding te optimaliseren. De structuren en procedures waarmee de school de remediale en preventieve begeleiding plant, liggen nu duidelijker vast. In de eerste graad is er recent GOK-werking opgestart rond 'Preventie van ontwikkelings- en leerachterstanden' en 'Taalvaardigheid'. Op uitvoeringsniveau is de leerbegeleiding voor verbetering vatbaar, vooral op het vlak van de remediëring. De evaluatiecultuur in de school is nog niet in alle vakken voldoende gericht op het ondersteunen van het leerproces doordat de toetsen en taken niet worden gebruikt om te leren uit fouten. De remediëringsinitiatieven kunnen nog niet steeds ontwikkelingsgericht aangewend worden op begeleidende en delibererende klassenraden omdat ze niet overzichtelijk worden geregistreerd. Voor alle doorgelichte vakken zijn de meeste vakleraren wel bereid om de leerlingen extra te begeleiden tijdens inhaallessen. Verder is er op preventief vlak aandacht om de leerlingen te leren plannen en krijgen de leerlingen doorgaans overzichtelijk cursusmateriaal.

Leerlingen worden in alle graden goed geïnformeerd over de studiemogelijkheden in de volgende graad of in het hoger onderwijs. Meer recentelijk heeft de school ook initiatieven genomen in de eerste en de derde graad om met de leerlingen te werken aan het leren kiezen van de gepaste studierichting. In de tweede graad worden de leerlingen echter nog niet voldoende betrokken bij het keuzeprocess.

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de deskundigheidsbevordering van het personeel beleidsmatig voldoende wordt aangestuurd. Via (schooloverstijgende) pedagogische studiedagen, vraag- en aanbodgestuurde nascholingen, samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten en intervisie krijgen personeelsleden de kans om hun deskundigheid te verhogen. Sommige vakgroepen maken onvoldoende gebruik van de geboden mogelijkheden. In de meeste andere vakgroepen wordt te weinig kwaliteit gehaald uit de gevolgde nascholingen omdat de nieuwe verworven inzichten niet genoeg aanleiding geven tot het bijsturen van de onderwijspraktijk, in functie van een optimale leerplanrealisatie, en tot innovatie. Ook hier is een grondigere beleidsmatige opvolging nodig. Het rendement van de deskundigheidsbevordering kan bovendien verhoogd worden door ze te relateren aan prioritaire onderwijskundige aandachtspunten op het niveau van de vakgroepen en/of van de school.

De infrastructuur en uitrusting ondersteunen doorgaans het leerproces. Het ICT-park dekt de noden van het onderwijs. Vak- en leraarafhankelijk maakt men oordeelkundig gebruik van de audiovisuele en andere leermiddelen om de lessen te ondersteunen.

In het kader van interne kwaliteitszorg heeft de school een aantal initiatieven genomen. De participatie van het coördinatieteam aan het schoolbeleid en de vakgroepwerking waarborgen geregeld formeel en informeel overleg m.b.t. de werking van de school. Het overleg geeft doorgaans aanleiding tot het ondernemen van gerichte acties. De aandacht voor de effecten van deze acties blijft echter vaak achterwege, zodat ook de interne evaluatie niet helemaal tot zijn recht kan komen. De school verzamelt gegevens over verschillende aspecten van de schoolwerking zoals de leerlingenattestering, de leerlingenstromen en de nascholingsinitiatieven van leraren. Deze gegevens worden nog niet altijd aangewend om de processen in vraag te stellen en bij te sturen. De vakgroepen staan nog aan het begin van een ontwikkelingstraject m.b.t. het zelfevaluerend vermogen. Ze maken weinig gebruik van de leerlingenresultaten om het eigen didactisch handelen in vraag te stellen en bij te sturen. Waar mogelijk wordt de schoolwerking getoetst aan externe bronnen van informatie (vorige schooldoorlichting, schooloverschrijdende intervisie middenschool-basisonderwijs, nascholingen binnen de scholengroep,...). Dat de kwaliteitscirkel nog niet altijd rond is, is vooral te wijten aan de vele initiatieven tot kwaliteitsverbetering die tegelijkertijd worden genomen. Het is een uitdaging voor de schoolleiding om de kwaliteitszorg te prioriteren en te faseren, zodat ook het draagvlak bij het personeel vergroot wordt en alle neuzen in de zelfde richting zouden staan.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

Het onderzoek van de (leer)prestaties levert voor de studierichtingen/vakken in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Frans - basisvorming in de eerste graad

Voldoet

Vaststellingen

- Kennis wordt grondig opgebouwd in betekenisvolle contexten. De leerplanrealisatie voor de vaardigheden voldoet globaal. De grote zorg van de vakgroep voor het afwerken van alle kennisonderdelen van het leerplan werkt echter in de hand dat er te veel tijd wordt besteed aan kennisondericht zonder dat er altijd voldoende stil gestaan wordt bij de betekenis van verschillende structuren en zonder tot een reële transfer te komen na het drillen van sommige structuren. De meeste taakspecifieke opdrachten voor lezen, luisteren, spreken en schrijven worden echter wel ingeoeffend. Er zijn enkele hiaten. Volgende leerplandoelstellingen verdienen nog meer aandacht: voor luistervaardigheid ET 1; voor leesvaardigheid ET 7 en ET 8; voor spreekvaardigheid ET 14 (Leerplan Frans 97016).
- De leerplanrealisatie wordt nog niet altijd voldoende ondersteund door het consequent gebruik van de doeltaal.
- De actualiteitswaarde van de lessen kan ook nog verbeteren: de extreem leerboekgerichte aanpak werkt in de hand dat er vrij weinig tijd overblijft om de Franstalige wereld en cultuur 'in de klas te brengen' via rijk audiovisueel materiaal. Wel heeft de vakgroep aandacht voor decoratie van de vaklokalen.
- Er is voldoende aandacht voor effecten. De evaluatie is globaal voldoende representatief. Er is in de vakgroep nog geen sterk uitgebouwde visie op evaluatie en daardoor een beperkte gelijkgerichtheid met betrekking tot het verrekenen van de scores voor de verschillende leerplancomponenten voor het dagelijks werk. Algemene attitudes worden op schoolniveau geëvalueerd. Doorgaans is de kwaliteit van de vraagstelling goed, met enkele uitzonderingen wat betreft het authenticiteitscriterium voor sommige toetsen. De resultaten voor Frans liggen veeleer laag. Leerlingen worden niet altijd gehonoreerd voor de prestaties die ze neerzetten. De vakgroep staat weinig stil bij de impact die het gebrek aan succeservaring bij leerlingen kan hebben op hun motivatie voor het vak.
- De leerlingenbegeleiding krijgt aandacht maar in sommige aspecten ligt nog een groeimarge. Er wordt doorgaans gewerkt in een stimulerende sfeer. Voor sommige leerlingen is het leerritme echter erg hoog omdat de vakgroep de lat hoog legt. Reguleringsvaardigheden (planning) en structuur krijgen veel aandacht. De vakgroep gebruikt de studietips uit het leerboek. Bijkomend heeft de vakgroep studietips uitgewerkt die weliswaar weinig ondersteunend werken voor de leerbegeleiding, omdat ze geformuleerd werden voor de drie graden zonder progressie in te bouwen (leerlijn). Leerlingen leren informatie gericht verwerven en verwerken door het werken met naslagwerk (woordenboek en grammatica). Het gebruik van het internet om informatie in te zamelen in functie van een vaardigheidsgerichte opdracht gebeurt echter nog sporadisch. Er is nog ruimte voor het efficiënter onderwijzen van vakgerelateerde leerstrategieën. Het spreekproces en vooral het schrijfproces krijgen weinig aandacht. De remediale begeleiding kan in dat opzicht ook nog sterker uitgebouwd worden. Toetsen en taken geven nog onvoldoende aanleiding tot reflectie over het leren en ze worden dus weinig formatief gebruikt. Dit is een gemiste kans voor de leerlingen om te leren uit hun fouten. De inzet van leraren voor het geven van inhaallessen tijdens de middagpauze is hoog. Er is een aanzet om de remediëring te ondersteunen door oefeningen aan te bieden op het elektronisch platform.
- De twee taallokalen zijn goed uitgerust. Leraren beschikken over audiovisuele apparatuur. Het gebruik van internet blijft doorgaans beperkt tot het inoefenen en remediëren van kennisonderdelen. De vakgroep hanteert ook nog geen dataprojectering om schema's en oplossingen van oefeningen visueel aan te bieden. Hierdoor worden kansen gemist om een gedifferentieerde aanpak waar te maken, om nog meer variatie te brengen in de lessen en om het leerrendement te verhogen.
- De vakgroep besteedt aandacht aan deskundigheidsontwikkeling. De leraren volgden recent nascholingen i.v.m. activerende didactische werkvormen, taalportfolio en projectwerking. De afstemming van het secundair onderwijs en het basisonderwijs op elkaar is ook een aandachtspunt. Globaal leiden de gevolgde nascholingen tot bijsturingen van het didactisch handelen en is de impact van de gevolgde nascholingen te merken in de onderwijspraktijk, hoewel de effecten ervan niet gericht opgevolgd worden.

- De vakgroep besteedt wisselende aandacht aan interne evaluatie. De lage resultaten van de leerlingen worden onvoldoende in vraag gesteld. Resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs (tweede graad) worden weinig opgevolgd. Maar de vakgroep is wel gevoelig voor de effecten van de recent opgestarte projectwerking in het complementair gedeelte.
- De vakgroep bespreekt de resultaten van externe evaluatie (peilingproeven), maar gebruikt de resultaten nog niet om de eigen outcomes te analyseren.

Fysica – basisvorming in de eerste graad

Voldoet

Vaststellingen

- Het studiepeil is goed. De leerplandoelstellingen worden bereikt. De leerinhouden worden voldoende experimenteel aangebracht. Er worden voldoende leerlingenproeven georganiseerd. De lestijd wordt evenwichtig verdeeld over de thema's materie, warmte en optica.
- De lessen fysica en wetenschappelijk werk fysica worden door dezelfde leraar gegeven, zoals aangegeven in het leerplan. In tegenstelling met de suggestie vanuit het leerplan worden de twee vakken afzonderlijk vermeld op het rapport.
- De lessen en het cursusmateriaal vertonen een behoorlijke aandacht voor leren leren: samenvattingen, kleurengebruik, aanduiding van kernbegrippen en planning.
- Tijdens de lessen is er aandacht om de wetenschappelijke methode in relatie te brengen met dagdagelijkse ervaringen.
- De uitrusting en de infrastructuur voldoen. De vaklokalen beschikken over een aantal middelen om ICT toe te passen. Gebruiksvriendelijke interface met sensoren ontbreekt.
- De evaluatie sluit goed aan bij de leerplandoelstellingen.

Technologische opvoeding - basisvorming in de eerste graad

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen en eindtermen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De eindtermen met betrekking tot het kennismaken met techniek en erover reflecteren, het planmatig werken - attitudes aannemen en enkele technische basisvaardigheden beheersen komen onvoldoende aan bod. Attitudes zoals samenwerken, veilig werken, ergonomische houdingen aannemen en creativiteit, ... worden nog onvoldoende ontwikkeld. Anderzijds worden leerdoelen die als uitbreiding in het leerplan werden opgenomen ruim aangeboden en uitgediept.
- Een aantal contextgebieden worden niet (gezondheid, transport en voeding) of met onvoldoende diepgang aangeboden (gebruiksvoorwerpen, bouwwerken, informatie en communicatie). Daardoor krijgen de leerlingen onvoldoende mogelijkheden om representatieve domeinen van technische activiteit te verkennen en te exploreren.
- De leerinhouden worden vooral theoretische aangeboden en onvoldoende gelinkt aan technische toepassingsgebieden in het dagelijkse leven en in de bedrijfswereld. De practica sluiten onvoldoende aan bij de leefwereld van de leerlingen en bieden onvoldoende mogelijkheden om basistechnieken aan te leren. Het technologisch stappenplan wordt niet gehanteerd bij de uitwerking van projecten.
- De leerplanrealisatie wordt onder meer belemmerd door de grootte van de klassengroepen (tot 23 leerlingen) daarnaast worden de lessen niet in blokken van twee lestijden geroosterd zoals het leerplan aanbeveelt. Actieve werkvormen worden nog niet aangewend om het probleemoplossend denken en experimenteren te stimuleren bij de leerlingen.
- De uitrusting van de vaklokalen voldoet aan de leerplanvereisten. De werktafels zijn echter niet geschikt om verschillende basistechnieken in diverse werkstukken te realiseren. De aanwezige ICT-uitrusting voldoet, maar wordt nog niet aangewend om ICT te integreren in de verschillende contexten.
- Het cursusmateriaal is weinig gestructureerd en biedt onvoldoende ondersteuning in het leerproces. De laatste jaren werd er geen enkel professionaliseringsinitiatief genomen.

- De evaluatie richt zich hoofdzakelijk tot het reproduceren van kennis. Daarnaast bevraagt men slechts een beperkt aantal leerplandoelstellingen waardoor de validiteit in het gedrag komt. Er wordt nog onvoldoende gepeild naar verworven inzichten, vaardigheden en attitudes. De beoordelingscriteria zijn onvoldoende transparant.

Engels – basisvorming in de pool Moderne talen

Voldoet niet

Vaststellingen

- Als gevolg van het inefficiënt gebruik van de onderwijstijd en een beperkte kennis van het leerplan worden de leerplandoelstellingen onvoldoende gerealiseerd. Door een eenzijdige benadering van de doelstellingen m.b.t. lezen (tijdschriftartikels), spreken (short speeches), schrijven (boekbesprekingen) en luisteren (songs, films) blijven een hele rits tekstsoorten onbehandeld. Ook de bijhorende strategieën krijgen onvoldoende aandacht.
- Het verwerkingsniveau van de taaltaken beantwoordt niet aan wat in de pool Moderne talen mag verwacht worden. Over het algemeen wordt een laag studiepeil gerealiseerd.
- De selectie van grammaticale leerinhouden en woordenschat gebeurt niet op basis van hun communicatieve relevantie. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen receptieve en productieve woordenschat en de woordenschat wordt niet opgebouwd rond semantische velden in een cyclus van systematische herhaling. Grammaticale opzoekvaardigheid en woordleerstrategieën worden onvoldoende gestimuleerd.
- De evaluatie is onvoldoende representatief voor het leerplan. Voor dagelijks werk overweegt kennis, die buiten elke functionele context wordt getoetst en de proefwerkopgaven dekken slechts een smal spectrum aan tekstsoorten en strategieën.
- Een leraargebonden initiatief dat navolging verdient – mits efficiënter gebruik – is het 'learning portfolio' dat aan de evaluatie een grotere validiteit kan verlenen.
- Enkele samenzettingen leiden tot grote lesgroepen die de leerplanrealisatie bemoeilijken. De materiële randvoorwaarden zijn wel aanwezig.

Frans – basisvorming in de pool Moderne talen

Voldoet niet

Vaststellingen

- Een overaccentuering van de grammaticale component leidt tot een tijdsbesteding die te weinig ruimte laat voor een voldoende realisatie van de leerplandoelstellingen m.b.t. de vaardigheden. De variatie aan tekstsoorten en de aandacht voor strategieën zijn te beperkt om een voldoende dekking van de vaardigheidsdoelstellingen te garanderen.
- De functionaliteit van de kennis van spraakkunst en woordenschat gaat verloren door de beperkte integratie ervan in communicatieve situaties. Daardoor wordt de transfer naar vaardigheid onvoldoende gerealiseerd en stagneert het taalvaardigheidsniveau van de leerlingen.
- Door de eenzijdige nadruk op kennis voor dagelijks werk is de evaluatie niet representatief voor het leerplan. Bij de proefwerkopgaven wordt onvoldoende rekening gehouden met de tekstsoorten die het leerplan voorschrijft en wordt weinig gepeild naar de beheersing van strategieën.
- Enkele samenzettingen leiden tot grote lesgroepen die de leerplanrealisatie bemoeilijken. De materiële randvoorwaarden zijn wel aanwezig.
- De vakgroep doet aan visieontwikkeling om haar werking te verantwoorden – wat op zich een positief gegeven is – maar treedt daarbij buiten haar beleidsruimte. Sommige aspecten van de visie zijn in tegenstrijd met het decretaal referentiekader van de eindtermen, met name de prioritaire aandacht voor vaardigheidsonderwijs en de functionaliteit van kennis.
- Het leerproces wordt ondersteund door inhaallessen die vooral betrekking hebben op de kenniscomponent.

- De vakgroep stimuleert de motivatie voor het Frans door deelname aan een olympiade en moedigt de leerlingen aan om deel te nemen aan taalvakanties.
- De vakgroep bespreekt de resultaten van externe evaluatie (olympiade, peilingproeven), maar trekt daaruit geen conclusie met het oog op bijstellingen van het onderwijsleerproces.

Duits – specifiek gedeelte in de pool Moderne talen (derde graad)

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd, al kan de dekking van de vaardigheidsdoelstellingen geoptimaliseerd worden door een consequentere integratie van kennis en vaardigheden. Nu komt de transfer van kennis naar vaardigheid in het gedrag door een te vormgerichte benadering van grammatica en woordenschat. De automatisering van aangeleerde kennis in communicatieve situaties blijft vaak achterwege.
- De evaluatie is representatief voor wat de proefwerken betreft, maar is overwegend georiënteerd op kennis voor dagelijks werk. Daardoor heeft de evaluatie in haar totaliteit een beperkte validiteit.
- Duits levert een waardevolle ondersteunende bijdrage tot de realisatie van de specifieke eindtermen m.b.t. de onderzoekscompetentie (SET 16,17 en 18).
- Het leerproces wordt efficiënt ondersteund door overzichtelijk studiemateriaal en remediëring die voorbeeldig geregistreerd wordt.
- Enkele samenzettingen leiden tot grote lesgroepen die de leerplanrealisatie bemoeilijken. De materiële randvoorwaarden zijn wel aanwezig.

Engels en Frans – specifiek gedeelte in de pool Moderne talen (derde graad)

Voldoet niet

Vaststellingen

- Als gevolg van de minimale profilering van de studierichtingen met Moderne talen worden de specifieke eindtermen onvoldoende opgevat als een verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming (waarvan de doelstellingen onvoldoende gerealiseerd worden) en een verdieping van de reflectie op taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem. Het verwerkingsniveau van de taaltaken verschilt niet van de basisvorming, waar de eisen op het vlak van de vaardigheden ook al laag zijn.
- Literatuur als onderdeel van de SET 'taal en cultuur' (SET 8) krijgt een minimale invulling.
- Het op schoolniveau uitgewerkte concept voor de onderzoekscompetentie wordt grotendeels toegepast, al wordt niet altijd gewerkt vanuit een onderzoeksvraag over een literair of linguïstisch vraagstuk, zoals in SET 17 gevraagd wordt. Ook blijft de confrontatie van het eindproduct met de onderzoeksvraag vaak achterwege.
- Met uitzondering van de SET m.b.t. de onderzoekscompetentie worden de specifieke eindtermen niet expliciet in de evaluatie opgenomen. De onderzoekscompetentie maakt deel uit van de evaluatie, die zowel proces- en productgericht is.

Fysica – basisvorming en specifiek gedeelte in de tweede graad

Voldoet

Vaststellingen

- Het studiepeil is goed. De meeste leerplandoelstellingen worden bereikt. Het aantal leerlingenproeven voldoet niet aan het minimum vereiste aantal uit het leerplan. Dit heeft deels te maken met het tekort aan didactisch materiaal: voor een aantal thema's (gassen, latente warmte en faseovergangen) binnen warmteleer ontbreekt er materiaal of is het aanwezige materiaal defect. Anderzijds is de expertise voor een creatieve invulling van leerlingenproeven onvoldoende aanwezig.
- Via verslagen van de vakgroep werd reeds een aantal keer het tekort aan didactisch materiaal tot realisatie van de leerplandoelstellingen (vooral materiaal voor leerlingenproeven) gemeld. Het jaarlijkse budget voor de wetenschapsvakken wordt grotendeels aangewend voor chemische producten, waardoor minder kan geïnvesteerd worden in didactisch materiaal voor fysica.
- De lessen worden voldoende visueel ondersteund met demonstratieproeven, projecties en simulaties. De leerlingen leren te weinig de computer en bijhorende software te hanteren voor het verwerven en verwerken van gegevens. De lijst met doelstellingen per hoofdstuk en de duidelijke structuur van de cursus ondersteunen de leerlingen bij hun studie.
- Er is een vakgroepwerking, maar de evaluatiepraktijk en een creatieve invulling van onderzoekend leren worden onder de leraren beperkt besproken.
- De evaluatie is van een voldoende niveau. De verdeling over reproductie, inzichts- en toepassingsvragen is niet altijd evenwichtig. Voor de beoordeling van vaardigheden en attitudes is er geen helder systeem.

Fysica - basisvorming en specifiek gedeelte in de derde graad

Voldoet niet

Vaststellingen

- Het studiepeil is voldoende, maar niet alle leerplandoelstellingen worden bereikt. De leerplandoelstellingen die slaan op onderzoeksvaardigheden komen tijdens de lessen fysica minder aan bod. De opdracht per leerjaar i.v.m. wetenschap en techniek, vereist door het leerplan, ontbreekt. De leerplandoelstellingen met betrekking tot technisch-technologische vaardigheden komen hierdoor te weinig aan bod. Leerlingenproeven worden niet uitgevoerd tijdens de lessen fysica, maar verschoven naar het complementaire uur zelfstandig werk fysica/chemie. Ook het werken rond de specifieke eindtermen i.h.b. rond onderzoekscompetentie wordt deels verschoven naar het zelfstandig werk fysica/chemie.
- De leerlingenproeven, georganiseerd in het zelfstandig werk fysica/chemie, verlopen sterk gestuurd. Ze worden veelal herleid tot de uitvoering van een recept; het uitdagend karakter ontbreekt. Leerlingen worden te weinig geoefend in het stellen van een onderzoeksvraag en het opmaken van een verslag. De leerlingenproeven evolueren niet van gesloten naar open opdrachten zoals het leerplan als wenk aangeeft. De leerlingenproeven van de derde graad bouwen niet verder op de aanzet tot onderzoeksvaardigheden die in de tweede graad werd gegeven. De vakken fysica en zelfstandig werk fysica/chemie worden door twee leraren gegeven. De afstemming tussen beide vakken is onvoldoende. Vaak wordt een leerlingenproef over een bepaald thema georganiseerd lang nadat de theorie in de lessen fysica aan bod is gekomen.
- Dit schooljaar werd de inhoud van de onderzoeksopdracht in het kader van het werken rond onderzoekscompetentie in de vakken wetenschappen bijgestuurd. Hierdoor evolueert de onderzoeksopdracht van een theoretische opdracht naar een onderzoeksopdracht met uitvoering van metingen en analyse van de meetresultaten.
- Tijdens de lessen fysica worden naast de verplichte leerplandoelstellingen ook uitbreidingsdoelstellingen (bv. de condensator, klemspanning, halfgeleiders, samenstellen van trillingen, deeltjesfysica) aangeboden. Hierbij ligt het accent vooral op het overbrengen van kennis en het opstellen van theoretische afleidingen van formules. Het accent ligt veel minder op het oefenen in het maken van vraagstukken en toepassingen, of het verhogen van het inzicht in bepaalde leerstofonderdelen.
- De lessen en het cursusmateriaal ondersteunen de leerlingen voldoende bij hun studie. Hier en daar komen tijdens de lessen en in het cursusmateriaal fouten op wiskundige aspecten van de fysica voor.
- De uitrusting en de infrastructuur voldoen grotendeels. Een aantal zaken uit de minimale materiële vereisten van het leerplan zijn niet aanwezig. De vaklokalen beschikken over voldoende middelen om

ICT toe te passen, maar gebruiksvriendelijke interface met sensoren ontbreekt. De lessen worden visueel ondersteund met demonstratieproeven, projecties en simulaties. De leerlingen leren te weinig de computer en bijhorende software te hanteren voor het verwerven en verwerken van gegevens.

- Bij het opstellen van de lesroosters wordt weinig rekening gehouden met het optimaal gebruik van de wetenschapslokalen.
- De evaluatiepraktijk is niet valide omwille van de omvang van de proefwerken, het grote gewicht van meerkeuzevragen, het niet vragen van een toelichting van het antwoord bij meerkeuzevragen en fouten in sommige opgaven. Leerlingen worden tijdens de lessen onvoldoende voorbereid op het maken van dergelijke proefwerken. Meerkeuzevragen komen tijdens de fysica lessen zelden aan bod (behalve bij de korte toetsmomenten), het oplossen van vraagstukken krijgt tijdens de lessen minder aandacht. Daarnaast worden de resultaten van de leerlingproeven niet meegenomen in de rapportcijfers voor fysica.
- Op het rapport worden de cijfers voor fysica en zelfstandig werk fysica/chemie afzonderlijk vermeld, hoewel de realisatie van het leerplan fysica over beide vakken wordt verdeeld. Bij een tekort voor fysica wordt tijdens de delibererende klassenraad geen rekening gehouden met de resultaten voor zelfstandig werk fysica/chemie. Hierdoor worden leerlingen onrechtmatig beoordeeld en geattesteerd.

Cultuur en gedragswetenschappen – specifiek gedeelte in de pool Humane wetenschappen tweede en derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- Zowel binnen cultuur- als gedragswetenschappen wordt het onderwijs- en leerproces voldoende afgestemd op de realisatie van de leerplandoelstellingen en de specifieke eindtermen. Er is een voldoende evenwichtige spreiding van de diverse profielcomponenten, maar de geïntegreerde aanpak en het vaardigheidsonderwijs is nog niet optimaal.
- De werking van de vakgroep vertoont weinig diepgang. De leraren overleggen vooral informeel en een leerplanstudie ontbreekt.
- Het vakoverschrijdend samenwerken en het projectmatig werken heeft nog heel wat groeikansen.
- De curriculumrealisatie krijgt een belangrijke kwaliteitsvolle meerwaarde door de grote aandacht die wordt besteed aan onderzoekscompetentie binnen de pool. In alle jaren is er voldoende aandacht voor het onderzoekend leren en het leren onderzoeken. ICT wordt voldoende geïntegreerd.
- Leerlingendocumenten getuigen van een overwegend cognitieve verwerking van de leerinhouden en niet van het veelvuldig gebruik van creatieve werkvormen of de grote betrokkenheid van de leerlingen. Positief is wel dat het begrippenkader door leerlingen wordt opgebouwd.
- Vooral binnen de gedragswetenschappen worden de verschillende leerplandomeinen overwegend cognitief geëvalueerd.
- De evaluatie van de opdrachten is voor de beide vakken en in de twee graden overwegend leraargestuurd. Leerlingen krijgen steeds feedback op hun studieresultaten zowel mondeling als schriftelijk, maar de schriftelijke feedback getuigt dikwijls van een weinig gericht karakter en leidt niet tot structurele ondersteuning van de leerprocessen. Vormen van zelfevaluatie of coöperatieve evaluatie worden zelden toegepast, waardoor de leerlingen vooralsnog te weinig uitgedaagd worden tot kritische reflectie over hun leertraject en studieprestatie.
- Vakoverschrijdende eindtermen worden vooral impliciet nagestreefd.
- De keuze van de school voor vaklokalen die kunnen uitnodigen tot een meer uitdagende leeromgeving is positief. De leerplanvereiste materiële infrastructuur voldoet.

Het onderzoek van de (leer)prestaties levert volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van de vakoverschrijdende eindtermen in de focus:

Vakoverschrijdende eindtermen

Voldoet niet

Vaststellingen

- De school heeft op beleidsniveau nog geen visie, planning en stappenplan uitgeschreven om de implementatie van de vakoverschrijdende eindtermen te ondersteunen. Toch neemt het beleid initiatieven om de implementatie van de vakoverschrijdende eindtermen te bevorderen. Dit blijkt uit o.a. de integratie van één lestijd leefsleutels in het eerste leerjaar, het sensibiliseren via de vakgroepen (basisvorming), een recente peiling naar de implementatie binnen deze vakken, de organisatie van de pedagogische studiedag en de zoektocht naar een gebruiksvriendelijk registratiesysteem.
- De school organiseert voor de leerlingen in de verschillende graden een aantal projecten en extracurriculaire activiteiten om de vorming te verbreden en te verdiepen zoals bv. de geïntegreerde werkperiodes, Piazza, projectweek milieuzorg, Er is echter geen reflectie over de manier waarop deze initiatieven bijdragen tot de inspanningsverplichting.
- In de eerste en tweede graad werd de dekking bevraagd (bij de vakgroepen van de basisvorming) en geïnventariseerd. Enkel in de eerste graad worden deze resultaten aangewend om mogelijke overlappingsen en lacunes op te sporen en de werking bij te sturen.
- Daarnaast blijkt uit de verslagen van de vakgroepen en de gesprekken met de leraren dat men de pedagogische meerwaarde van de vakoverschrijdende eindtermen nog niet ten volle ervaart en de registratie ervan vooral als planlast beschouwt.
- De activiteiten worden nog niet geëvalueerd op het bereik en het effect op de leerlingen.
- De ontwikkelingsdynamiek die tijdens de vorige doorlichting werd vastgesteld, heeft zich niet verdergezet.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.1.1 Leiderschap

Er is een duidelijke beleidsmatige aansturing van de onderwijsprocessen. De schoolleiding heeft hiervoor voorzien in een visie en een afsprakenkader. Recent werden heel wat beleidsinstrumenten bijgesteld en/of opgemaakt. In de implementatie van de uitgetekende beleidslijnen ligt echter nog een belangrijke groeimarge. Beleidsinitiatieven worden te weinig geprioriteerd en gefaseerd. Hierdoor verloopt de opvolging moeizaam en is het draagvlak bij het personeel niet altijd voldoende groot.

Er is in het algemeen een goede samenwerking tussen de middenschool (MS) en het Koninklijk Atheneum (KA) die één pedagogische eenheid vormen. Dit is duidelijk merkbaar op het organisatorische vlak (veiligheid en welzijn op de campus, verdeling lestijden, doorstroming leerlingen, werking administratie). De afstemming van de visies op het vlak van de onderwijskundige aspecten is nog niet optimaal.

6.1.2 Visie

6.1.3 Besluitvorming

6.1.4 Kwaliteitszorg

6.1.4.1 Zelfevaluatie

De school beschikt op verschillende vlakken over interessant materiaal dat als kwaliteitsindicator kan dienen: resultaten van de zelfevaluatie op de pedagogische studiedag van januari 2007, resultaten van een peiling bij leraren naar sterktes en zwaktes in de schoolwerking (juni 2008), attesteringsgegevens van de leerlingen, gegevens over de instroom en uitstroom, nascholingsinitiatieven van leraren. Deze gegevens worden nog niet altijd aangewend om de processen in vraag te stellen en bij te sturen.

De participatie van het coördinatieteam aan het schoolbeleid en de vakgroepwerking waarborgen geregeld formeel en informeel overleg m.b.t. de werking van de school. Het overleg geeft doorgaans aanleiding tot het ondernemen van gerichte acties. De aandacht voor de effecten blijft echter vaak achterwege, zodat ook de interne evaluatie niet helemaal tot zijn recht kan komen.

De vakgroepen staan nog aan het begin van een ontwikkelingstraject m.b.t. het zelfevaluerend vermogen. Ze maken weinig gebruik van de leerlingresultaten om het eigen didactisch handelen in vraag te stellen en bij te sturen.

Waar mogelijk wordt de schoolwerking getoetst aan externe bronnen van informatie (vorige schooldoorlichting, schooloverschrijdende intervisie middenschool-basisonderwijs, nascholingen binnen de scholengroep,...).

6.2 Personeel

6.2.1 Personeelsbeheer

6.2.2 Professionalisering

6.2.2.1 Aanvangsbegeleiding

6.2.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

Vaststellingen

- De schoolleiding stuurt de deskundigheidsontwikkeling aan maar volgt ze nog onvoldoende op. Hierdoor draagt de deskundigheidsbevordering nog te weinig bij tot een voldoende leerplanrealisatie en tot een algemene verhoging van de kwaliteit van de onderwijsleerprocessen.
- De school beschikt over een nascholingsplan dat hoofdzakelijk praktische richtlijnen bevat m.b.t. het volgen van nascholingen. Hierin wordt de norm van het nascholingsbeleid kwantitatief vastgelegd. Het is de visie van de schoolleiding om de vakgroepen verantwoordelijk te stellen voor de eigen deskundigheidsontwikkeling. Elke vakgroep heeft een visie uitgewerkt op nascholing, die vakgroepafhankelijk wisselend is qua kwaliteit. In de meeste vakgroepen wordt de deskundigheidsbevordering gestuurd door het aanbod en weinig verantwoord vanuit een visie op leerplanrealisatie of op onderwijsinnovatie. Aangezien noch de school noch de vakgroepen de nascholingsbehoeften in kaart brengen en de nascholingen doorgaans niet gekaderd zijn in een gefaseerd prioriteitsplan, kan men nog niet spreken van een gericht nascholingsbeleid.
- De school heeft aandacht voor deskundigheidsbevordering m.b.t. verschillende aspecten van de schoolwerking tijdens de door haar georganiseerde pedagogische studiedagen. Hierbij is ook aandacht voor het uitwisselen van expertise tussen de scholen van de scholengroep en voor de aansluiting van de onderwijsniveaus op elkaar.
- De nascholingsgraad is vakgroepafhankelijk. Sommige leraren hebben de laatste drie jaren nauwelijks of geen nascholingen gevolgd. Er worden doorgaans veeleer weinig algemeen pedagogische nascholingen gevolgd. Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de inspanningen met betrekking tot deskundigheidsbevordering in sommige vakgroepen een positieve weerslag hebben op de onderwijskwaliteit, omdat ze aanleiding geven tot relevante bijsturingen. In de meeste vakgroepen ligt hier echter nog een belangrijke groeimarge.
- De school vraagt verantwoording aan haar personeelsleden over de gevolgde nascholingen via een persoonlijk nascholingsdossier dat deel uitmaakt van de bespreking op functionerings- en evaluatiegesprekken. Ze besteedt ook aandacht aan multiplicatie. Leraren maken een verslag van gevolgde nascholingen voor hun collega's en verspreiden het via het elektronisch platform. Gevolgde nascholingen worden ook besproken op vakvergaderingen.
- De school heeft een beperkte aandacht voor de effecten van de deskundigheidsbevordering. Ze zou meer kwaliteit kunnen halen uit de gevolgde nascholingen indien ze meer systematisch en gestructureerd aandacht zou besteden aan de impact van de deskundigheidsbevordering op de onderwijskwaliteit door gerichte effectmeting te voorzien, gekoppeld aan interne evaluatie en bijsturingen.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- Sinds de vorige doorlichtingsperiode zijn er beleidsmatig een aantal initiatieven genomen om de leerbegeleiding te optimaliseren. De schoolleiding stuurt de leerbegeleiding voldoende aan. De structuren en procedures waarmee de school de remediale en preventieve begeleiding plant, liggen nu duidelijker vast en werden opgenomen in de functiebeschrijvingen, het *Vademecum* en het *Schoolreglement*. In de MS is er recent GOK-werking opgestart rond 'Preventie van ontwikkelings- en

leerachterstanden' en 'Taalvaardigheid'. Toch is er nog een flinke groeimarge m.b.t. (1) het algemeen opvolgen van de implementatie van de leerbegeleiding waarvan de kwaliteit vak- en leraarafhankelijk is; (2) het duidelijk expliciteren van de opdracht van de leraren i.v.m. de remediale leerbegeleiding; (3) het registreren van remediëringsinitiatieven.

- Planningsvaardigheden krijgen doorgaans veel aandacht in de vakken (duidelijke afspraken, leerstofoverzichten, herhalingsweek, studieplanning voor wiskunde en Frans in de MS). De agenda's worden echter nog niet altijd als planningsdocumenten gebruikt.
- In het KA ontwikkelde de schoolleiding een brochure voor ouders en leerlingen m.b.t. studiemethode. Het is echter niet duidelijk in welke mate de vakgroepen de aanbevelingen in deze brochure ook gebruiken in de onderwijspraktijk. De vakgroepen hebben op vraag van de schoolleiding ook zelf, met wisselend succes, een visie ontwikkeld op de studiemethode voor hun vak. Het ontbreekt hier in het algemeen aan een duidelijke leerlijn. Vakgroepen hebben nood aan deskundigheidsontwikkeling in dat verband.
- In de meeste vakken wordt overzichtelijk cursusmateriaal gebruikt en besteden de leraren aandacht aan het leren structureren van leerinhouden. Leerlingen leren doorgaans ook informatie opzoeken via diverse bronnen (internet, bibliotheek) en naslagwerken gebruiken. In sommige vakken worden de lessen ook visueel ondersteund maar in andere vakken is hier weer een groeimarge voor. Vakafhankelijk worden er hulpmiddelen aangewend die een gedifferentieerde benadering van het onderwijs mogelijk maken en tegelijkertijd ook de leerzelfstandigheid van de leerlingen bevorderen. Sommige vakgroepen gebruiken het elektronisch leerplatform om leerondersteuning te geven. Maar de informatie is niet altijd duidelijk gestructureerd.
- Het hanteren van activerende werkvormen om het leren te ondersteunen is wisselend van leraar tot leraar en van vakgroep tot vakgroep. Er zijn enkele aanzetten tot begeleid zelfstandig leren o.a. voor Frans in de eerste graad en voor de onderzoeksopdrachten in de tweede en de derde graad.
- De remediëringsacties zijn dispaars. De beginsituatieanalyse in de eerste graad en de begeleidende klassenraden in alle graden vormen de uitgangspunten van de ondernomen acties. N.a.v. het decemberexamen worden verder belangrijke problemen gediagnosticeerd. Voor sommige vakken worden systematisch inhaallessen georganiseerd. In andere vakken is de remediëring afhankelijk van het initiatief van de individuele leraar en worden leerlingen niet altijd voldoende ondersteund. De aanpak van de remediëring is bovendien niet altijd zinvol, omdat men vaak de tekorten wijt aan een gebrek aan inzet of meer oefeningen opgeeft zonder te onderzoeken wat het reële probleem van de leerling is. Er is dus ruimte voor meer differentiatie in de aanpak van de remediëring.
- De vakgroepen wenden de evaluatie doorgaans weinig aan om het leerproces te ondersteunen. Toetsen en taken worden vaak niet verbeterd door de leerlingen, zodat ze niet uit de eigen fouten kunnen leren. De toetsenmappen worden wel consequent gebruikt, maar door de archivering in december, kunnen leerlingen hun toetsen en taken niet tot het einde van het schooljaar gebruiken bij het leren.
- De registratie van de remediëringsinitiatieven is niet toereikend en ook niet eenvormig. Het leerlingenvolgsysteem wordt nog onvoldoende aangewend om alle informatie m.b.t. de leerlingenbegeleiding te registreren. Zo is de informatie versnipperd en kan ze ook niet ontwikkelingsgericht worden aangewend bij klassenraden.
- Het is een structureel probleem dat sommige leerlingenbegeleiders niet aanwezig kunnen zijn op klassenraden vanwege overlapping met andere klassenraden.
- Het is positief dat leraren worden aangemoedigd door de schoolleiding om met leerlingen te werken aan studiehouding. Hiervoor werden instrumenten ontwikkeld voor zelfreflectie van leerlingen m.b.t. hun opvattingen over leren.
- Aangezien de kwaliteit van de initiatieven m.b.t. de remediale leerbegeleiding niet wordt opgevolgd, slaagt de school er ook niet in om een adequate aandacht voor de effecten ervan te ontwikkelen, hoewel leraren op begeleidende klassenraden wel verantwoording moeten afleggen over de ondernomen acties en de hieraan gekoppelde leervorderingen.
- Er zijn aanzetten tot interne evaluatie doordat op vergaderingen wordt gereflecteerd over de werking. Deze ad hoc reflectie geeft nog geen aanleiding tot systematische bijsturing van de ondernomen acties

en is ook nog geen cyclisch en integraal gegeven. In de MS heeft de recent opgestartte GOK-werking aanleiding gegeven tot het inventariseren van bestaande acties met het oog op bijsturing en uitbreiding.

- Er is aandacht voor externe evaluatie. De school heeft rekening gehouden met aanbevelingen van de vorige doorlichting, maar de bijsturingen zijn nog niet ten gronde doorgevoerd. Verder worden de resultaten van oudleerlingen van het KA in het hoger onderwijs bijgehouden. De school beschikt over informatie m.b.t. ongeveer 60% van de oudleerlingen. Hiervan slaagt ongeveer 2/3 in het hoger onderwijs. Het is echter niet duidelijk in welke mate deze gegevens worden gebruikt om het onderwijskundig handelen in vraag te stellen en bij te sturen. De MS volgt de resultaten van haar leerlingen in het vervolgonderwijs nog niet op.

6.4.2.3 Loopbaanbegeleiding

Vaststellingen

- De schoolloopbaanbegeleiding functioneert goed in de eerste graad en in de derde graad, en veeleer zwak in de tweede graad.
- In alle graden is er voldoende aandacht voor het verstrekken van informatie m.b.t. de studiemogelijkheden in de volgende graad of in het hoger onderwijs. Door middel van infoavonden voor leerlingen en ouders, communicatie via de klastitularissen en vakleraren, SID-INS, beroepsinformatieavonden met serviceclubs en het verspreiden van een aantal informatiebrochures, werkt de school aan horizonverruiming van leerlingen.
- Sinds de vorige doorlichting werden inspanningen geleverd in de eerste en de derde graad om ook te werken aan zelfconceptverheldering. In de eerste graad gebeurt dit tijdens een geïntegreerde werkperiode. In de derde graad is er een workshop i.v.m. leren kiezen. In de tweede graad beperkt men zich echter al te veel tot het geven van informatie en worden leerlingen onvoldoende actief betrokken bij het keuzeprocess. Leerlingen kunnen wel altijd de begeleiding genieten van het CLB, dat ook het verloop van het keuzeprocess van betrokken leerlingen terugkoppelt naar de leerlingenbegeleiders van de school.
- Waar het schoentje echter wringt, is in de relatie tussen de leerlingenevaluatie en de leerlingenoriëntering, vooral van de tweede naar de derde graad. De doorstromingsmogelijkheden van de leerlingen worden soms gehypothetiseerd door een invalide evaluatiepraktijk. (Zie ook evaluatiepraktijk)
- De school evalueert doorgaans de ondernomen acties. De informatie over de slaagkansen van leerlingen en oudleerlingen in het vervolgonderwijs hebben echter nog geen aanleiding gegeven tot de herziening van de leerlingenoriëntering.

6.4.3 Evaluatie

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

6.4.3.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- De evaluatie wordt beleidsmatig aangestuurd. De schoolafspraken rond evaluatie betreffen zowel het organisatorische luik als het inhoudelijke luik. Ze worden toegelicht in een aantal documenten. Op het inhoudelijke vlak vraagt de schoolleiding aan de vakgroepen om de kwaliteit van de evaluatie te bewaken. De evaluatiepraktijk op vakniveau is in het algemeen zwak. Een striktere beleidsmatige opvolging dringt zich op.
- Inhoudelijk zouden de leerplannen richtinggevend moeten zijn, maar voor vele vakken is de evaluatie erg reproductiegericht en voor een aantal vakken in sommige graden niet voldoende representatief (Technologische opvoeding, Fysica III, Engels en Frans III) voor de leerplandoelen. Verder is de scoring niet altijd afgestemd op een optimale oriëntering van de leerlingen en op de eigenheid van de studierichting (Humane wetenschappen, Technologische opvoeding). Voor sommige vakken legt de vakgroep de lat erg hoog en leerlingen worden niet genoeg gehonoreerd voor hun prestaties (Frans eerste graad). Daardoor komt de validiteit van de evaluatie in het gedrang en baseert de delibererende klassenraad zich niet altijd op valide gegevens.

- In de vakgroepen is over het algemeen te weinig aandacht voor het nastreven van een optimale evaluatie. Voor de proefwerken maken de vakgroepen doorgaans afspraken m.b.t. de puntenindeling en de samenstelling. De horizontale samenhang is hier goed. Maar voor het dagelijks werk is er doorgaans een gebrek aan gelijkgerichtheid. Voor sommige leerplancomponenten is de evaluatie weinig transparant, hetzij omdat er geen criteria werden afgesproken, hetzij omdat de registratie van de resultaten niet duidelijk is (bijv. spreekvaardigheid in de talen).
- Er zijn enkele aanzetten tot kwaliteitsvolle evaluatie met name voor de onderzoekscompetentie, waar vakafhankelijk aandacht wordt besteed aan productgerichte en ook procesgerichte evaluatie. Verder werd recent het leerportfolio voor de talen in gebruik genomen.
- Voor de evaluatie van algemene attitudes is er een duidelijk referentiekader in de MS, dat bij dagelijks werkperiodes consequent toegepast wordt door de klassenraden, die zowel oog hebben voor positieve als negatieve attitudes van de leerlingen. In het KA is het niet duidelijk welke de criteria en de afspraken zijn voor het beoordelen van attitudes. Op standaard documenten worden n.a.v. de begeleidende klassenraden wel opmerkingen gemaakt m.b.t. de inzet van leerlingen. Leraarafhankelijk ziet men verder initiatieven voor het beoordelen van attitudes, zodat in parallelklassen regelmatig met twee maten en twee gewichten wordt gewerkt.
- De attestering in de MS duidt op een actieve heroriënteringspolitiek na II,2. In het algemeen vervult de MS haar opdracht om een open eerste graad aan te bieden.
- In het KA worden veel C-attesten afgeleverd in II,2 en ook nog in III,1. Gecombineerd met de niet valide evaluatie voor sommige vakken, is het gevaar niet gering dat sommige leerlingen onterecht moeten overzitten of dat leerlingen niet worden georiënteerd overeenkomstig hun reële mogelijkheden. Er zijn ook erg veel vakantietaken.
- Wat haar evaluatiebeleid betreft, is het KA onvoldoende vertrouwd met haar beleidsruimte. Dit blijkt uit twee inbreuken tegen de regelgeving m.b.t. SO 64 punt 8.1.2 en 8.1.7. (1) De uitgestelde beslissingen worden genomen ook als het niet gaat over individuele en uitzonderlijke gevallen. Daardoor is het aantal uitgestelde beslissingen ongewoon hoog. Deze inbreuk werd reedsesignaleerd in het vorige doorlichtingsverslag. (2) De gegevensverzameling resulteert zelden in een diagnostische motivering van de B- en C-attesten en de notulen van de delibererende klassenraden blijven beperkt tot het opsommen van tekorten en van de summiere aanduiding dat de leerling meer aanleg heeft voor praktische georiënteerde studierichtingen.
- De notulen van de delibererende klassenraden worden niet altijd nauwkeurig ingevuld.
- Op delibererende klassenraden zijn niet systematisch alle leraren aanwezig wegens overlap. Afwezigheden van leraren worden ook niet sluitend gemotiveerd. De school gaat hier onnauwkeurig om met de regelgeving.
- De school besteedt nog niet voldoende aandacht aan de effecten van haar evaluatiebeleid op de vakgroepen en op de leerlingen.
- De resultaten van leerlingen worden door sommige vakgroepen geanalyseerd. Doorgaans leidt deze analyse en reflectie echter nog niet tot bijstellingen van het onderwijsleerproces en de deliberatiepraktijk. Voor sommige vakgroepen is er nood aan professionalisering m.b.t. het valide en leerlinggericht evalueren.

6.4.3.2 Rapporteringspraktijk

- Het gebruik van de leerlingenagenda als feedbackinstrument is beperkt en leraargebonden.
- Rapportering gebeurt overwegend cijfermatig via het rapport. Er is ruimte voorzien voor commentaar en deze wordt vakafhankelijk gebruikt om aanmoedigingen te formuleren. Doch op enkele uitzonderingen na, worden voor de meeste vakken zelden remediëringsadviezen geformuleerd. De rapporteringspraktijk biedt aldus weinig ondersteuning aan het leerproces wegens de geringe informatieve waarde van de rapportcommentaren.
- In de notulen van de begeleidende klassenraden zijn weinig sporen van remediëring terug te vinden. Ze beperken zich doorgaans tot het opsommen van de vakken waarvoor de leerling meer studiejiver aan de dag moet leggen, maar geven niet aan welke concrete remediëringsinitiatieven de school zal ondernemen. Dit bewijst dat de evaluatie te weinig wordt opgevat als een ondersteuning voor het leerproces.
- Het leerlingenvolgsysteem is in uitbouw en wordt nog te beperkt gebruikt om een voldoende organisatorische ondersteuning te bieden voor de rapporteringspraktijk. Verschillende aspecten van de

leerlingenbegeleiding en de evaluatie van leerlingen worden op diverse plaatsen geregistreerd, waardoor men bij klassenraden niet over de volledige informatie beschikt m.b.t. de leerlingen.

- De aandacht voor de effecten van de rapporteringspraktijk is gering. Er zijn enkele initiatieven m.b.t. het verbeteren van het leerlingenvolgsysteem.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- De beleidsmatige aansturing van de processen.
- De aanzetten tot interne kwaliteitszorg.
- De ICT-infrastructuur.
- De toegang tot onderwijs.
- De aanzetten tot afstemming tussen het basisonderwijs en de middenschool.
- Het concept van de onderzoekscompetentie.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- De beleidsmatige opvolging van de processen.
- De leerbegeleiding.
- De evaluatie- en deliberatiepraktijk.
- De leerlingenoriëntering.
- De deskundigheidsbevordering.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Leerplanrealisatie

- Fysica derde graad in de Pool wetenschappen.
- Frans en Engels in de Pool moderne talen.
- Vakoverschrijdende eindtermen.

Regelgeving

- De regelgeving over de uitgestelde beslissingen respecteren.

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet van 17 juli 1991, inzonderheid het artikel 5, alsmede in uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de wijze waarop sommige bevoegdheden van de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap worden uitgevoerd van 2 februari 1999, artikel 10:

is het advies voor erkenning en financiering **GUNSTIG BEPERKT TOT HET SCHOOLJAAR 2011-2012.**

40469 - K.A. te Brasschaat

De hieronder aangekruiste items scoren onvoldoende en hebben tot dit advies geleid.

Voltijds secundair onderwijs

Veiligheid		Omwille van
Organisatie van het welzijnsbeleid		
Bewoonbaarheid		
Veiligheid van de leer- en werkomgeving		
Hygiëne, gezondheid en milieuzorg		
Regelgeving	X	Niet naleven van SO 64 (punt 8.1.2 en 8.1.7) m.b.t. uitgestelde beslissingen en de motivering van de B- en C-attesten.
VOET / VOOD	X	Onvoldoende inspanningen tot het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Aanbod per graad, onderwijsvorm, studiegebied en studierichting				Basis- vorming	Keuze/ Specifiek gedeelte
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie		
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Grieks-Latijn		
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Humane wetenschappen		
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn		
2e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Wetenschappen		
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie-moderne talen	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Economie-wiskunde		
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Grieks-Latijn		
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Humane wetenschappen		
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-moderne talen	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-wetenschappen	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Latijn-wiskunde		
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Moderne talen-wetenschappen	X	X
3e graad	ASO	Algemeen secundair onderwijs	Wetenschappen-wiskunde	X	X

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2011** kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Vinciane Vanderheyde

Datum van verzending aan het schoolbestuur en de directie:

Voor kennisname

De directie / het schoolbestuur

Naam: